

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – 1. RAZRED
XIX. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2014.)
DRŽAVNA RAZINA

Test ima 33 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

1.

Moj prijatelj iz osnovne škole i ja napravili smo za svoj razred plan višednevnoga putovanja po Lijepoj Našoj. Naše putovanje počinje u herojskom gradu Vukovaru satom povijesti ispred Spomen-doma Ovčara, podignutim u sjećanje na žrtve Domovinskoga rata. Upisali smo i posjet rodnoj kući Lavoslava Ružičke, nobelovca koji je počasni građanin ovoga grada. Iz Vukovara naši putovi vode u glavni grad Zagreb. Nakon obilaska centra, Gornjega grada i Novoga Zagreba krenuli bismo put Šibensko-kninske županije. Osim bogatoga središta Šibenika planirali smo obići kanjon rijeke Krke i, naravno, Nacionalni park Kornate. Posebno je mjesto u našem planu zauzeo kraljevski grad Knin i njegova okolica. Željeli smo da svi vide katedralu sv. Marije gdje se naš prvi svetac Nikola Tavelić upisao u franjevce i gdje je pokopan neokrunjeni kralj Pavao Prvi Šubić Bribirski. Za kraj smo ostavili arheološki lokalitet na uzvisini Bribirska glavica koji arheolozi nazivaju našom Trojom. I ovo je nalazište neprijatelj uništio u ratu i opljačkao blago, za koje se nadamo da će biti vraćeno Hrvatskoj, kao i ono vukovarsko.

- zadatak vrijedi **5 bodova** (1 pogreška – 4 boda, 2 pogreške – 3 boda, 3 pogreške – 2 boda, 4 pogreške – 1 bod)

2.

Začutjevši u sebi opet čudnovati osjećaj nemoći i očaja, odluči ne ponašati se kukavički. Reče pobunjenički: „Čekaj, starče lišče, nećeš me opet namagarčiti! Loš si ribič jer si se upecao na vlastitu udičicu, kradljivče gavrančićevih zalogajčića! Čud te tvoja izdala i tvoje je čašćenje skončalo, lopovčino! Podvini repić i skrij se za prvi grabić, nas više nećeš pljačkati!“

- zadatak vrijedi **3 boda** (1 pogreška – 2 boda, 2 pogreške – 1 bod)

3.

- a) Ulično osvjetljenje slabo osvjetljava.
- b) Svjetlost svijetleće svijetli u mraku.
- c) Učitelji ocjenama ocjenjuju učenike.
- d) Pod tim uvjetom uvijek ću se rado odazvati.
- e) Pročitao sam to u prvome dijelu književnoga djela *Zlatarovo zlato*.
- f) Primijenjena umjetnost umjetnički oblikuje uporabne predmete.
- g) Tijesto umijesi s pripremljenom mješavinom brašna, oraha i šećera.

- zadatak vrijedi **3 boda** (1 pogreška – 2 boda, 2 pogreške – 1 bod)

4.

U rano | jutro | spremili smo se | i krenuli | na put.

Vidjeli su ga | kako | odlazi | u grad.

Mislili su | na vas | i kada ste | bili | daleko.

Bio bih | došao | ranije |, ali mi je | pobjegao | vlak.

- zadatak vrijedi **4 boda** (1 pogreška – 3 boda, 2 pogreške – 2 boda, 3 pogreške – 1 bod)

5.

Riješila je sve zadatke i brzo odjurila u grad.

- zadatak vrijedi **1 bod** (sve točno 1 bod)

6.

L N I A A G A G

U članku Liječenje biljem ukazuje se na veliko zanimanje u nas za uporabu prirodnih

G A A I I G

sredstava u zdravstvene svrhe. Iako danas raspolažemo mnogim ponudama djelotvornih

G L L N G G G G N

lijekova, u velikom je porastu uporaba biljnih čajeva, sirupa i drugih proizvoda koji zauzimaju

G L G N I G L

sve više mjesta i na policama ljekarna. Liječenje biljem ima više prednosti. Čak i u otrovnom

L G G L L D N

bilju ima ljekovitih tvari u umjerenim količinama. Može mu se prigovoriti samo sporst

G A D D D N N

djelovanja. Poboljšava zdravlje djeci i starima, preporučuje se svima koji su osjetljivi na

A A

kemijske lijekove.

- zadatak vrijedi **5 bodova** (1 pogreška – 4 boda, 2 pogreške – 3 boda, 3 pogreške – 2 boda, 4 pogreške – 1 bod)

7.

N zupci G zubaca D zupcima A zupce

V zupci L (o) zupcima I (sa) zupcima

- zadatak vrijedi **2 boda** (1 pogreška – 1 bod)

8.

GLAGOL	GLAGOLSKI OBLIK
infinitiv	boraviti
prezent	dogada (se), pasu, je, su, skupljaju, je, će, (se) vraća
perfekt	(se) pretvorio, (se) pomaknula, rasula (se)
aorist	postadoše, sjede, poletješe
futur prvi	će listati, plesat će, će dobiti, će moći, vratit će (se)
futur drugi	bude želio
pluskvamperfekt	je bio pobjegao
gl. prilog sadašnji	stapajući (se)
gl. prilog prošli	vrativši (se)

- zadatak vrijedi **6 bodova** (1 pogreška – 5 bodova, 2 pogreške – 4 boda, 3 pogreške – 3 boda, 4 pogreške – 2 boda, 5 pogrešaka – 1 bod)

9.

prilozi: **čim, (još), više, dobro, kako, točno, uto, (već), dok, dok**

prijedlozi: **na, u, za, za**

veznici: **(čim), a, i, i, (kako), ali, i, (dok), i, ni, ni, (dok)**

čestice: **još, već, evo, ne, ne, ne, ne**

- zadatak vrijedi **4 boda** (1 pogreška – 3 boda, 2 pogreške – 2 boda, 3 pogreške – 1 bod)

10.

napisati	na pis a ti
besraman	bez sram a n Ø
starogradski	star o grad sk i
soboslikar	sob o slik ar Ø

- zadatak vrijedi **4 boda** (svaka točno rastavljena riječ – 1 bod)

11.

otvornici	o, e, e, e, i, e, o, i, i, ije, e
zvonačnici	lj, j, r, r, v, n, v, n, m, v, m
zvučnici	d
dvousnenici	p, p, m, m

- zadatak vrijedi **4 boda** (svaki točan redak – 1 bod)

12.

- Legnem u krevet i odmah zaspim / *zaspem*.
- Grad se jako razvio tijekom / *tokom* godina.
- Neka uđe tko je sljedeći / *sljedeći* na redu.

- zadatak vrijedi **2 boda** (sve točno – 2 boda; 1 pogreška – 1 bod)

13.

pjevam, lijep, pije, vrijeme, nijedan, mliječan, šijem

- zadatak vrijedi **2 boda** (1 pogreška – 1 bod)

14.

	NOMINATIV	GLASOVNE PROMJENE
<u>Marljivče</u> , kao mrav si!	marljivac	nepostojano a palatalizacija
<u>Lašče</u> , ne laži!	lažac	nepostojano a jednačenje suglasnika po zvučnosti palatalizacija
<u>Čitaoče</u> , pročitaj!	čitalac	palatalizacija nepostojano a vokalizacija
<u>Žapče</u> , lijepo krekećeš!	žabac	nepostojano a jednačenje suglasnika po zvučnosti palatalizacija

- zadatak vrijedi **4 boda** (svaka točna riječ u nominativu i točno određene glasovne promjene – 1 bod)

15.

[nənebo]

[nəspāvām]

[kòdmene]

- zadatak vrijedi **3 boda** (svaki točan odgovor – 1 bod)

16.

- a) rječica
- b) riječcu
- c) oraščić

- zadatak vrijedi **2 boda** (1 pogreška – 1 bod)

17.

ja; ovo
koju
svjedoci (svjedoci su mi, svjedoče mi)
poslanik; otoku (otok)

- zadatak vrijedi **3 boda** (1 pogreška – 2 boda, 2 pogreške – 1 bod)

18.

prašina – palatalizacija
bezvučan – gubljenje (ispadanje, stapanje) suglasnika
išarati – jednačenje suglasnika po zvučnosti, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe,
gubljenje (ispadanje, stapanje) suglasnika
vožnja – jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe

- zadatak vrijedi **4 boda** (svaka točno određena riječ – 1 bod)

19.

[bèščašē] bez čaše

[ômbi] on bi

[ùčičú] učit ću

- zadatak vrijedi **3 boda** (svaki točan odgovor – 1 bod)

20.

glas, slovo, fonem, morfem, riječ, jezik, jezikoslovlje

- zadatak vrijedi **2 boda** (1 pogreška – 1 bod)

21.

ZANAGLASNICE

a) glagolske: **sam, sam, smo, je, je, je, su**

b) zamjeničke: **se, me, se, nam, se, je, je, mi, je**

c) čestične: **(se), li, (se), (se)**

- zadatak vrijedi **4 boda** (1 pogreška – 3 boda, 2 pogreške – 2 boda, 3 pogreške – 1 bod)

22.

Skupina vojnika naišla je na vojnika. **dužina (kontekst)**

Igrači upotrebljavaju igraći pribor. **fonem, naglasak, dužina**

- zadatak vrijedi **2 boda** (za svaku rečenicu – 1 bod)

23.

a) lijêp, svijêt, dijête

- zadatak vrijedi **1 bod** (točan odgovor)

24.

a) čakavsko narječje

b) kajkavsko narječje

c) štokavsko narječje

- zadatak vrijedi **3 boda** (svaki točan odgovor – 1 bod)

25.

Zato što je rukopisno djelo (inkunabule su tiskana djela, do 1500. / Zato što je napisano prije izuma tiskarskoga stroja.)

- zadatak vrijedi **1 bod**

26.

Oblik riječi	Postanak oblika riječi	Glasovne promjene
raščlaniti	raz + članiti = ras + članiti = raščlaniti	jednačenje suglasnika po zvučnosti, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe
mladošću	mladost + ju = mlados + ću = mladošću	jotacija, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe
iščepkati	iz + čepkati = is + čepkati = iščepkati	jednačenje suglasnika po zvučnosti, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe
bešuman	bez + šuman = bes + šuman = beš + šuman = bešuman	jednačenje suglasnika po zvučnosti, jednačenje suglasnika po mjestu tvorbe, gubljenje (ispadanje, stapanje) suglasnika
krčazi	krčag + i = krčazi	sibilarizacija

- zadatak vrijedi **4 boda** (svaka točno rastavljena i određena riječ – 1 bod)

27. a) *Zapis popa Martinca*
b) hrvatski jezik s čakavskim elementima (crkvenoslavenski jezik hrvatske redakcije)

- zadatak vrijedi **2 boda** (svaki točan odgovor – 1 bod)

28.

a) narječje: **štokavsko**

posebnost: **gubljenje glasova (h)**

b) narječje: **kajkavsko**

posebnost: **protetski konsonant v (protetičko v; v-proteza)**

c) narječje: **čakavsko**

posebnost: **nema vokalizacije**

- zadatak vrijedi **3 boda** (za sve točno pod a), b), c) – 1 bod)

29.

c) **Glagoljica je u hrvatskoj povijesti bila u uporabi 500 godina.**

- zadatak vrijedi **1 bod** (točan odgovor)

30.

knjižěvnōst   cvjětić   napísati   siròtica

(knjĩžěvnōst)

početak   rijěč   mîr   stàndārdnī jězik

- zadatak vrijedi **5 bodova** (1 pogreška – 4 boda, 2 pogreške – 3 boda, 3 pogreške – 2 boda, 4 pogreške – 1 bod)

31.

potpisati   podvući   podcijeniti   podstaviti

podgrijati   potkopati   pothraniti   podčiniti

- zadatak vrijedi **2 boda** (1 pogreška – 1 bod)

32.

sijed 1   pacijent 3   dijeta 3   lije 2

prijek 1   vrije 2   pijetao 3   vrijedan 2

- zadatak vrijedi **2 boda** (1 pogreška – 1 bod)

33.

Vinodolski zakon glagoljica (kurzivna glagoljica)

Zapis popa Martinca glagoljica

Povaljska listina bosančica (hrvatska ćirilica, zapadna ćirilica)

Red i zakon sestara dominikanki latinica

- zadatak vrijedi **4 boda** (svaki točan odgovor – 1 bod)